

Загора и Пловдивъ. Навсѣкжде З. Стояновъ билъ жестоко измѣчванъ отъ турскитѣ власти, за да открие тайнитѣ на възстаническото дѣло, но той предпочелъ мѣжитѣ, отколкото да стане предателъ на отечеството си.

Презъ годинитѣ на свободния животъ З. Стояновъ започна да пише вестници и книги за възстанията. Ала той не можеше да гледа, че Ю. България стои раздѣлена отъ Северна. Затова образува таенъ комитетъ отъ младежи родолюбци, които подготвиха народа да направи съединение между дветѣ половини. И наистина на 6 септемврий 1885 година комитетъта провъзгласи съединението на Северна България съ Южна.

Следъ съединението Захарий Стояновъ продължи да пише и издава книги. Той бѣ избранъ за народенъ представителъ. Бори се заедно съ други българи противъ намѣсата на чужденцитѣ въ нашитѣ български работи. Неговото искание бѣше: „България да бжде свободна и независима“.

Зарадъ родолюбието си той биде избранъ председателъ на Народното събрание. Като такъвъ замина въ Парижъ да посети изложението и тамъ се помина, още твърде младъ, въ 1889 г. — на 39 годишна възраст.

Макаръ да не бѣ стѣпвалъ въ училище, З. Стояновъ, успѣ съ трудъ и постоянство да стане единъ отъ най-добритѣ български книжовници. Той написа прекрасни съчинения по българскитѣ възстанически движения и възхваля подвизитѣ на борцитѣ за свободата.

Първо мѣсто между неговитѣ ценни съчинения заематъ *Записки по българскитѣ възстания*, три тома, въ които между другото ни дава отлични раз-